

Poleň

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Klatovy

Nadmořská výška: 458 m n. m.

Počet obyvatel: 274

Adresa URL: www.polen.cz

Okres: Klatovy

GPS souřadnice: 49.424969N, 13.176746E

První pís. zmínka: 1245 (779 let)

PSČ: 339 01

Památky a zajímavosti Poleň

Kostel sv. Markéty, zřícenina Kostel měl již ve 14. století svoji správu. i v 15. st., kdy byl pod patronátem držitele Poleně. V následujícím století již nebyl osazován a sloužil jako hřbitovní kaple. Císařem Josefem r. 1786 byl zrušen a od té doby vlastní zkáze ponechán. Byly v něm 3 oltáře. Nad střechou byla jednoduchá zvonice se zvonce, který se podle báje sám v době nebezpečí rozezvučel. Oba kostely obepínal hřbitov, že vchod do nich vedl po něm. K hřbitovu se vztahuje pověst, že zde pohanští předkové obětovali na dubovém pařezu, který byl po vystavění kostela sv. Markéty zazděn do oltáře. V kostele sv. Markéty se nacházel zvon, který zvonil sám od sebe vždy, když obci hrozilo neštěstí, ať už to byla válka, mor, sucho či bouře. Naposled takto zvonil při vpádu z Horní Falce, kdy vyhořely Klatovy. Protože přitom vždy zvonil přesmutným hlasem, byl později sňat, aby se lid jeho hlásku neděsil. Kostel Věch svatých, v něm oltářní obraz Madony s dítětem Původně zasvěcený Matce Boží, připomíná se jako farní r. 1355, jsa tou dobou pod patronátem držitelů Pušperka. Stavba svědčí na 14. století, doznala však opravami mnohých změn zejména v 15. století a r. 1739. Nejcenější je v něm obraz Madona s dítětem. Je to olejová malba na dřevěné desce, mistrné dílo Lombardské školy z počátku 16. století. Obraz byl přinesen v 17. století vojínem z Itálie do blízkého Kobzova mlýna, odkud byl kostelu věnován. Obraz byl v r. 1936 poslán do Prahy k pořízení barevné reprodukce a tu odborníci vyslovili domněnku, že jde o dílo Lukase Cranacha st. Srovnání poleňské Madony s mistrovými díly doby okolo roku 1520 přesvědčí, že tu jde i o dílo nejvyšší jakosti umělecké. K původu poleňské Madony vypráví poleňský písmák Adolf Kotáb, dlouholetý kronikář, následující pověst, která má podklad jednak v záznamech kronik, ale také ji slyšel vykládat od starých pamětníků. Podle těchto pověstí byl obraz za válek při tažení vojska zachráněn z hořícího kostela v Itálii. Nezdá se pravděpodobné, že by obraz rozměrů 87 x 57 cm na dřevěné desce nosil nějaký voják v tornistře. Snad byl v držení pluku jako plukovní amulet. Po skončení válek se vojska rozpadávala, vojáci se vraceli do svých domovů. Při takovém cestování byl ponechán velmi nemocný voják v Kobzově mlýně (dodnes zachovaná usedlost čp. 1 v obci Mlýnec), kde se vojína ujala a ošetřovala ho mlynářka Kobzová. Vojín s sebou přinesl do mlýna zmíněný obraz. Z pověsti není patrné, jakou nemocí voják trpěl, jaké byl národnosti, zda to byl důstojník nebo prostý voják. Prý se záhy zotavil a jako odměnu Kobzové obraz ponechal. Kobzová, žena pobožná, měla obraz doma zavěšený, ale ve snech mívala vidění, že se obraz na zdi houpá a že Madona prosí, aby kostelu byl darován. Těchto vidění Kobzová uposlechla a na faru poleňskou obraz donesla. Obraz pak byl v kostele po dobu delší padesáti let jen o oltář opřen a nijak nezabudován, protože tehdejší faráři, patrně vzhledem k původu obrazu, nechťeli na tento obraz jako na svůj nebo majetek církevní hleděti. Teprve v době pozdější byl na oltáři důstojně umístěn. Na bočním "Mariánském" oltáři byl umístěn až

do září 1967, kdy byl v noci ze zamčeného kostela odcizen. Velkou náhodou byl nalezen v červnu o rok později, kdy jej tým zlodějů měl připravený k vyvezení do Latinské Ameriky. V poleňském kostele je od té doby umístěna kopie, originál je uložen v pražské Národní galerii. Před kostelem stojí poleňská lípa.

Vodní mlýn Pasička Stával dříve (v pol. 17. stol., snad i dávno před tím) po pravé straně mlýnského potoka. Obydlí v něm nebylo, mlynář bydlel v kamenné chalupě na stráni nad mlýnem. Někdy kol. r. 1660 mlýn zpustl, vojáci ho zapálili. R. 1699 počala poleňská vrchnost budovat nový mlýn, tentokrát už i s obydlím, na levém břehu. Během třech století se na něm vystříдалo deset majitelů. V polovině 20. století na něm žili Štolbovi. Po jejich smrti sloužil jejich dcerám a vnučce s rodinou k rekreaci. Odpoledne 21.3.1984 při vypalování suché trávy mlýn, kam údajně chodil i "modrý abbé" Josef Dobrovský, shořel. Po jednom z nejstarších stavení v obci, které bylo i v evidenci památek, zůstaly jen zčernalé zdi a komín.

Poleňský hřbitov Na poleňském hřbitově se nachází náhrobek národního buditele a obrozence, filologa, lexikografa, spisovatele, pedagoga, básníka a překladatele Josefa Franty Šumavského (nar. 27.11.1796 v Poleňce, zemř. 22.12.1857 v Praze).

Kaple sv. Salvátora

